

Kraj XX veka meštani Zlakuse, naselja užičke opštine, u zlatiborskom okrugu, zapamtiće kao vreme preporoda. Do tada je malo ko čuo za ovo živopisno mesto, danas malo je onih koji ne znaju za zemljane lonce iz Zlakuse, Etno kuću Terzića avliju, Potpečku pećinu. Ako ste planinar, biciklista ili volite da pešačite, Zlakusa sa svojom okolinom pruža idealne uslove za to.

Pitanje: "Zašto i kada doći u Zlakusu?", danas se čini izlišnim, ali Zlakusani vole da se pohvale onim što imaju, a zašto i ne bi? Pa kažu, da u Zlakusu treba doći u proleće, leto, jesen i zimu zato što je Zlakusa selo koje ima dušu i kolorit, istoriju i budućnost, tradiciju i mladost...

U proleće, selo je najlepše kada se priroda budi iz zimskog sna, kada započinju prvi prolećni radovi vrednih meštana u njivama, kada netaknuta priroda počinje da zeleni, cveta, miriše, kada se održava tradicionalni Uskršnji koncert Etno udruženja „Zavičaj“ u Terzića avliji, kada se kolone đačkih ekskurzija, planinarskih društava i drugih organizovanih turističkih grupa sjati u selo, obilazeći Terzića avliju i Potpečku pećinu, koja početkom proleća otvara vrata za posete. Kraj proleća, a početak leta je u znaku malina, a potom i kupina, tako da je lepo i tada doći i prisustvovati branju ovog voća na brojnim porodičnim plantažama sa kojima se ponosi skoro svako domaćinstvo u selu.

Početak leta i letnje turističke sezone u selu otvara Sabor izvornog stvaralaštva „Zlakusa u pesmi i igri“, tradicionalno početkom jula, kao i Međunarodni volonterski eko-kamp. Leti je lepo doći i provesti odmor na selu, pobeći od velikih gradskih gužvi, uživati u čarima ovog krajolika, domaćoj hrani i užičkim specijalitetima, gostoprimstvu meštana, ili se rashladiti u najčistijoj reci zapadne Srbije – Rzavu, u blizini sela. Tada se održava i Međunarodna kolonija keramike u kojoj uzimaju učešće mnogi umetnici sa svih kontinenata, a istog meseca i čuveni Sabor trubača u Guči. Tada se u selu svakodnevno može čuti trubački orkestar, koji se priprema za najveće takmičenje ove vrste u Evropi. Preko leta, nebo nad Zlakusom ušaraju i raznobojni paraglajderi, a ne retko u selu se održavaju i kupovi u preciznom sletanju na cilj u paraglajdingu, s obzirom da se u najvišim tačkama sela nalaze uređena poletališta za paraglajdere. Letom se selom širi miris pokošene trave, mogu se sresti kosci kako uz pesmu odlaze ili se vraćaju sa kosidbe.

Početak jeseni u selu se obeležava još jedna velika manifestacija „Jesen u Zlakusi“, a u okviru nje Sajam grnčarije - Lončarijada, kada se po najpovoljnijim cenama mogu kupiti ovi poznati zlakuski grnčarski proizvodi ili probati razna jela spremljena u tim posudama. Seoski pejzaži dobijaju polako zlatnu boju, stanovnici sela ubiraju jesenje plodove po njivama i voćnjacima. To su najlepší meseci za dolazak umetnika – slikara, fotografa, kao i svih ljubitelja prirode, čistog vazduha, planinara, biciklista... To je vreme i za udaju i ženidbu, pa se često može čuti pesma, igra, veselje, trubači... S jeseni počinju i slave na koje su svi Srbi, pa i žitelji

Zlakuse, ponosni i prepoznatljivi u svetu. Tu su i tradicionalni poslovi oko proizvodnje poznate užičke pršute, slanine, čvaraka i suvog mesa, kao i još zanimljivije pečenje rakije, što se posebno obeležava u svakoj kući.

Zimi, pod velikim snegom, selo izgleda bajkovito, nestvarno, čisto belo.... Seoski putevi su puni dece koja žure sa sankama uzbrdo, a još brže se spuštaju nizbrdo uz vrisku, žagor i neskriveno zadovoljstvo i radost izazvanu uživanjem u snegu. Doček Nove godine u selu je takođe sve popularniji i selo je puno gostiju. Posebno lepo je na Badnji dan, kada se od rane zore čuju odjeci sekira po šumama, jer tada svaki domaćin seče Badnjak za svoju kuću, kada se svaki odsečeni Badnjak ili njegovo donošenje u kuću obeleži tradicionalno nekim pucnjem. A na Božić može se provozati kroz selo na zapregama koje vuku konji, uz trubače i pesmu. U Terzića avliji se tradicionalno pred srpsku Novu godinu održava i „Prelo“. Lepo je posmatrati i decu koja se takmiče u pravljenju najvećeg Sneška, što je poslednjih godina takođe postalo tradicionalno. Zato treba doći u Zlakusu u sva četiri godišnja doba!

Turistički informator: Zlakusa - turističko selo, Etno udruženje „Zavičaj“ i Etno park „Terzića avlija“.